

ACC. N:R M. 8589 i/- 57

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Albo Adress: Fru Alstad
Socken: S:t Olof Berättat av: kyrkovaktmästare Klarin
Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i S:t Olof

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(originalt,
se M. 8587.)

S:t Olofs kyrka. s. 1-3.

S:t Olofs offerkälla. s. 4-5.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8589 : 1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffer-
 Härad: Albo Adress: Fru Alstad
 Socken: S:t Olof Berättat av: kyrkovaktmästare Klarin
 S:t Olof
 Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Legenden om S:t Olof (den Digre) kyrka.

En som skulle hava hetät Lunkinde skall hava byggd S:t Olof kyrka. Ruiner av ett äldre kapell skall hava funnets norr om kyrkan.

Om S:t Olofs bilden.

En fiolspeleman synes vid örat och han trampar ju på ett djur med hufvud vilket skall föreställa att han sade till sina bröder att han skulle fara till Skåne (från Norje) att omvända hedningarne derstädes om det så skulle ske med eld och svärd. Brödrane svarade och sade att när han kom till Skåne och krigade skulle hedningarne bliva ett djur på vilket han skulle trampa. Det hela skulle sålunda föreställa Kristendommens seger över hedningarne.

Herr Klarin berättade vidare om St-Olofs kyrkas fem ännu kvarvarande inberäknad St-Olofsbildens altare. Stax vänster inom södra vapenhusdörren står å en murad fot S:t Annas altare, som består av S:t Anna med jungfru Maria i sitt knä och hon åter har Jesubarnet i sitt knä, det hela under en hemmel. Mitt i kyrkan, men väster om pelaren där Gudfader, med krona tronar under en himmil, har framför sig Gudssonen på korset och öfverst den helige ande. Gud fader har en ängel på var sin sida och håller jordklotet i sin vanstra hand samt vilar sina fötter på Guds rikets många boningar. vartill trapporna gå bakvända upp underifrån, betydande sade Klårin att människorna icke kunde ingå i Guds rike av egna gärningar. Dopaltaret står i skeppets nordöstra hörn var i jungfru Maria sitter och håller Jesubarnet i knäet. Till detta

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 8589:2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson.
Härad: Albo Adress: Fru Alstad
Socken: S:t Olof Berättat av: kyrkovaktmästare Klarin
S:t Olof
Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

altare äro äfven dörrarna i behåll å vilka finnes ett rikt bild-
värk.

Högaltaret i koret är ett mycket fint skåpaltare med både
ut- och invändigt i heuterrelief i ek snidade bilder. Detta al-
tare hålles stängt under fastan. Å själfva altartavlan se vi
Jesu på korset med en röfvare på var sin sida jemte en hel massa
människor omkring korsets fot.

Å en av altarskåpets taflor finnes trenne systrar sade Kla-
rin, vilka enligt sägnen alla hette Maria. Dessa voro S:t Annas
döttrar och hon hade varit gift tre gånger.

Hennes första man hette Joakim och då S:t Anna var 18 år
födde hon honom en dotter som kallades Maria, hvilken blef moder
till Gudssonen. Sedan blev S:t Anna gift med Cleofas och födde
honom en dotter vid namn ^{Maria}, vilken blev moder åt tre av Jesu lär-
jungar. Till sist gifte S:t Anna sig med Salomon och födde hon-
om en dotter vid namn Maria vilken senare blev moder till Sebi-
dei söner.

Vid norra korväggen troner S:t Olofsbilden med sin silfver-
yxa i handen vilken fordom var mycket större tills för 276 år
sedan en tysk mamsell på gården tog yxan och gjorde sig derav
12 stora smycken; som lika säga matskedar.

Nog av, mamsellen hade ingen ro och fred förr än hon låtet
göra S:t Olofsbilden en ny silfveryxa. I vänstra handen bär bil-
den ett rökelsekar och på knäet fyra dödsallar, dessutom tram-
par han på ett djur. Ståk sydväst, 200 m. från kyrkan, finnes
ännu en offerkälla till vilken i vaktmästarens ungdom samlades

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8589:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson.
 Härad: Albo Adress: Fru Alstad
 Socken: S:t Olof Berättat av: kyrkovaktmästare Klarin
 S:t Olof
 Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

midsommarsafton stora mängder sjuka. Det har så småningom avtaget så att år 1909 besöktes källan av blott två sjuka, vilka offrade och drucko av källans vatten samt sen stryka sig som ofvan berättats med S:t Olofs silveryxa.

Klarin omtalade vidare, att när han var barn, stod vid västra dörren i skeppet tvänne stora träbilder, vilka sades vara skomannen och skovsnuan.

Denna intresanta kyrkovaktmästare är nu för länge sen död. Tråket att jag ej han uppteckna mera av hans rikliga och intresanta sägen berättelser, men der var ju så långt att cykla bort till S:t Olofs så jag han ej göra flera uppteckningar.

S:t Olof altare storaltare har 16 taflor. Å Trefaldighetsaltaret är Gud omgifven av Keruber och överst den heliga ande i dufvoskepnad.

Rökelsekaret av silfver förvarades av grevinnan Hamton på Kronovallsgård. År då Parleman Broock var kyrkoherde gav han messkjorte och altarduk m.m.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M.8589:4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Albo Adress: Fru Alstad.
 Socken: S:t Olof Berättat av: Kyrkovaktmästare Klarin
 S:t Olof
 Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sant Olofs Offarkälla.

Detta om S:t Olofs offarkälla är år 1905 berättat för mig i S:t Olof kyrka av dess intresanta kyrkovaktmästare Klarin som förr varit rockedräjare (svarfver) och blev Sveriges rockdrejare. Det sadet att en gång demonstrerade han S:t Olof kyrka för prins Eugen då han kallade honom för herren. En viskade honom i örat att det var prins Eugen. Klarin blev rädd och kallade nu prinsen för Hans Kongliga höghet. Nog av jag har aldrig träffat någon kyrkovaktm. så intreserad av att berätta gamla sägner om sin kyrka.

För en del år sedan kommo några män dragandes i en liten vagn med en lam man från Norra Vram. Det var ju en vägsträcka på cirka 12 mil och man kan derav se hur stark tron på hjälp var hos befolkningen. Framkomna på S:t Olofsaftonen buru de mannen stilla tigande in i kyrkan upptill S:t Olofs bilden med vars yxa han strök sig tre gånger rätt och tre gånger aved samt åter tre gånger rätt om över sin förlamning (obs. armarne voro någorlunda rörliga) samt offrades i stocken. Sedan buro de honom bort till offarkällan i vilken också offrade samt drak och tvådde sig i dess vatten. Efteråt bars han åter in i kyrkan för att på nytt stryka sig med S:t Olof sylvyxe tre gånger samt denna gång offra i den stora offarkistan vid trefaldighetsaltaret. Då detta var gjort gick tåget åter till offarkällan der samma seremoni på nytt utfördes. En stund efteråt upprepades seremonin på nytt i kyrkan och vid källan. Alla tre seremonierna skulle ske stillatigande av hela sällskapet och efter solnergången men före midnatt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8589/5

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson.....
 Härad: Albo Adress: Fru Alstad
 Socken: S:t Olof Berättat av: kyrkovaktmästare Klarin
 S:t Olof
 Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Året efter kunde mannen gå med tillhjälp av kryckor. Resan gick dit lantvägen då också och precis samma seremonior utfördes som första året.

Tredje året han reste lantvägen dit kunde han gå med tillhjälp av en kåpp. Detta år offrade han mycket riklikt till kyrkan och källan ty han var själagläd att han blivit hulpen från sin femtonåriga lamhet som han förgäfvets sökt läkarejäl på skilda orter och sjukhus.

Hade han uraktlåtet att infinna sig detta år hade sjukan börjat att småningom återkomma lika som den försvunnet under tiden offringen skett. Strax efter tredje besöket blev han fullt återställd för hela sin livstid.

Offarkistan, till vilken kyrkoherden och båda kyrkovärdarna hade var sin nyckel brukade man öppna varje nyårsafton. År 1877 fanns det en ganska vacker summa i densamma nemligen 358 kr. Efter den tiden har det småningom förminskats med botsökande så att de senare åren blott en en annan kommer att söka bot. Men det fortlevde ännu 1923 då det var två botsökande derstädes.

År 1881-82 behagade vise pastor Welhelm Nosslen att gömma undan silfveryxan St.Olofsdagen. De besökande blevo rasande därför, och det fanns så stora skaror botsökande på den tiden att pastorn ansåg det vara bäst att återlämna yxan till St.Olofsbilden. Samma år besökte Ave (Eva) Wigström kantor Andersson (vilkens son berättat omstående för mig) och hon ansåg att det var inte rätt handlad av pastorn i sin ifver för kristen tro.

Skriv endast på denna sida!